

Opiskeluhuollon järjestäminen Kuhmon kaupungissa

Johdanto

Opiskeluhuolto on matalan kynnyksen palvelua lapsille, oppilaille ja opiskelijoille, jotka opiskelevat esiopetuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa.

Opiskeluhuollosta säädetään erillisellä lailla oppilas- ja opiskelijahuollosta (1287/2013). Hyvinvointialueiden käynnistyttyä 1.1.2023 lakiin on tehty muutoksia (337/2022).

Opiskeluhuollon ensisijaisena tarkoituksena on edistää oppijoiden terveyttä, hyvinvointia, oppimista ja osallisuutta sekä ennaltaehkäistä ongelmien syntymistä. Tavoitteena on tunnistaa oppikoiden tuen tarpeet mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja järjestää tukea oikea-aikaisesti sitä tarvitseville.

Lain oppilas- ja opiskeluhoitolain muuttamisesta 2. luvun §:n 13 mukaan koulutuksen järjestäjän on laadittava opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelman tulee sisältää opiskeluhuollon toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhuollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (*omavalvonta*).

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten suunnitelmassa on oppilaitoskohtaisesti seuraavat tiedot:

- 1) arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista;
- 2) oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi;
- 3) yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa;
- 4) suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimenpiteet opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi 6 §:n mukaisesti.

Suunnitelma on laadittava yhteistyössä oppilaitosten henkilöstön, opiskeluhooltopalvelujen, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa.

Opetushallitus antaa opetussuunnitelman perusteissa tai muussa määräyksessä määräykset koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelman laatimisesta. Siltä osin, kuin määräykset koskevat opiskeluhooltopalveluja, Opetushallitus valmistelee edellä mainitut määräykset yhteistyössä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa.

Koulutuksen järjestäjän on seurattava opiskeluhooltosuunnitelman toteutumista oppilaitoksissa ja tarkistettava sitä tarvittaessa.

Kunnan alueella toimivien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmat tulee liittää lastensuojelulain 12 §:n 1 momentissa tarkoitettuun kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Tämä kuntatasoinen opiskeluhoitosuunnitelma on laadittu opiskeluhoollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten. Suunnitelman päivittämisestä vastaa Kuhmon kaupungin opiskeluhoollon ohjausryhmä. Suunnitelma on laadittu yhteistyössä opetustoimen, varhaiskasvatuksen, hyvinvointialueen edustajien, huoltajien sekä oppijoiden kanssa.

Paikallisella tasolla opiskeluhoollon toteuttaminen perustuu useaan suunnitelmaan. Suunnitelmat varmistellaan monialaisena yhteistyönä, ja ne ovat Kainuun maakunnallinen opiskeluhoitosuunnitelma (vuodesta 2023 alkaen), Kuhmon kaupungin opiskeluhoitosuunnitelma, joka koostuu seuraavista osioista: Kuhmon esi- ja perusopetuksen yksiköiden ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmiin sisältyvät kuvaukset opiskeluhoollosta, sekä Kainuun maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma.

Kuhmon kaupungin opiskeluhoitosuunnitelman alaiset yksiköt

Kuhmon kaupungin opiskeluhoitosuunnitelma koskee seuraavia yksiköitä:

- esiopetus: Tuupalan päiväkotiki, Hietaperän koulu, Lentuan koulu
- perusopetus: Hietaperän koulu, Lentuan koulu, Tuupalan yhtenäiskoulu
- toisen asteen koulutus: Kuhmon yhteislukio

Opiskeluhoitosuunnitelmassa käytettävät termit

Opetuksen järjestäjä on yleensä kunta tai kuntayhtymä, joilla on velvollisuus järjestää perusopetusta alueensa lapsille. Kunnat vastaavat myös esiopetuksen järjestämisestä ja päättävät, järjestetäänkö sitä päiväkodissa, koulussa, tai muussa soveltuvassa paikassa. Kuhmossa kaupunki toimii opetuksen järjestäjänä sekä esi- että perusopetuksessa.

Kunnat voivat järjestää myös muun asteen koulutusta. Lukiokoulutuksen järjestäjänä voivat olla useat eri tahot. Kuhmossa lukiokoulutuksen järjestäjänä on kaupunki.

Opiskeluhoito on kokonaisvaltaista päivittäistä oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnista huolehtimista ja sen turvaamista, ja se kuuluu jokaiselle yksilössä toimivalle aikuiselle.

Opiskeluhoollon palvelut ovat koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, psykologin, nuorisopsykologin, psykiatrisen sairaanhoitajan, kuraattorin ja sosiaaliviranomaisten palvelut oppijoiden hyvinvoinnin hyväksi.

Kuhmossa opiskeluhoollon palveluiksi mielletään myös Kuhmon kaupungin työntekijöiden eli koulunuorisotyöntekijän, opinto-ohjaajien, aineenopettajien ja rehtoreiden ja muiden koulun

aikuisten tekemä työ lasten ja nuorten hyvinvoinnin kohentamiseksi, vaikka virallisesti opiskeluhoitopalveluilla tarkoitetaan myös hyvinvointialueen työntekijöiden palveluita.

Opiskeluhoollon ohjausryhmä on koulutuksenjärjestäjäkohtainen monialainen työryhmä, joka vastaa opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista.

Opiskeluhoolloryhmä on yksikkökohtainen monialainen työryhmä, joka vastaa yksikön opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Monialainen asiantuntijaryhmä on tapauskohtaisesti koottava ryhmä, joka käsittelee yksittäisen oppilaan tai opiskelijan tai tietyn oppilas- tai opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhoollon palvelujen järjestämiseen liittyviä asioita.

Opiskeluhoolto on sekä yhteisöllistä että yksilöllistä tukea. Yhteisöllisen ja yksilöllisen tuen tavoitteet, tehtävät ja toimintamallit ovat toisiaan täydentäviä. Opiskeluhoollon tehtävänä on osana päiväkot-, koulu- ja oppilaitosyhteisön toimintakulttuuria kehittää hyvinvointia tukevaa oppimisympäristöä ja vahvistaa yksikön yhteisöllistä toimintatapaa. Tavoitteena on edistää myönteistä vuorovaikutusta ja keskinäisen huolenpidon ilmapiiriä sekä puuttua tarvittaessa ongelmiin. Tärkeänä tehtävänä on terveen ja turvallisen oppimis- ja kasvu ympäristön luominen, mielenterveyden suojaaminen, syrjäytymisen ehkäiseminen sekä päiväkot- ja kouluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen.